

Rapport

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat het college van burgemeester en wethouders van Barneveld zijn verzoek om ambtshalve vermindering van een aan hem opgelegde aanslag baatbelasting over 2004 op ontoereikende gronden heeft afgewezen.

Beoordeling Bevindingen

1. De gemeente Barneveld legde aan verzoeker een aanslag baatbelasting voor het belastingjaar 2004 op van € 2.722,68, met dagtekening 31 januari 2004. Verzoeker heeft tegen deze aanslag geen bezwaarschrift ingediend.
2. Verzoeker verzocht het college van burgemeester en wethouders van Barneveld per brief van 24 juni 2006 om ambtshalve vernietiging van de desbetreffende aanslag, onder verwijzing naar de uitspraak van de belastingkamer van het Gerechtshof te Arnhem van 12 januari 2006 in de zaak van een andere inwoner van Kootwijkerbroek tegen de gemeente Barneveld. Verzoeker wees het college erop dat zijn situatie inhoudelijk overeenkwam met de in beroep beoordeelde situatie.

De rechter overwoog onder meer, dat ingevolge artikel 222 van de Gemeentewet een baatbelasting kan worden geheven ter zake van voorzieningen die tot stand worden of zijn gebracht, maar dat in de desbetreffende gemeentelijke belastingverordening van 16 december 2003 alleen is voorzien in een heffing ter zake van voorzieningen die al tot stand zijn gebracht. Omdat op de peildatum van 1 januari 2002 nog geen voorzieningen in de zin van de verordening waren aangebracht, kon die onroerende zaak ook niet gebaat zijn in de zin van de verordening. Het Gerechtshof verklaarde het beroep gegrond en vernietigde de desbetreffende aanslag.
3. Het college informeerde verzoeker per brief van 11 juni 2007 over zijn beslissing om niet aan zijn verzoek tot ambtshalve vermindering tegemoet te komen. Het college overwoog, dat de gemeente in redelijkheid niet is gehouden om terug te komen op een onherroepelijk vaststaande aanslag in het geval dat er latere, voor de belanghebbende gunstige jurisprudentie wordt gevormd. Volgens het college zou een gemeente niet kunnen uitgaan van zekerheid in de jaarrekening als de gemeente naar aanleiding van een rechterlijke uitspraak als in dit geval ook andere onherroepelijk vaststaande aanslagen zou moeten vernietigen. Het college achtte het belang van de gemeente bij zekerheid in de jaarrekening groter dan het belang van een burger bij het achteraf rechtzetten van een onjuist gebleken beslissing die de burger ook zelf meteen aan de rechter had kunnen voorleggen.
4. Verzoeker diende op 29 juni 2007 via de Nationale ombudsman een klacht in over de afwijzende beslissing van het college van 11 juni 2007.

Het college informeerde verzoeker per brief van 27 juli 2007 over zijn beslissing om de klacht niet in behandeling te nemen. Onder verwijzing naar artikel 9:8, lid 1 sub c van de Algemene wet bestuursrecht (zie Achtergrond, onder 1.), dat inhoudt dat het bestuursorgaan niet verplicht is tot behandeling van een klacht waartegen ook bezwaar had kunnen worden gemaakt, concludeerde het college dat nu verzoeker geen bezwaar had gemaakt tegen de aanslag, het in behandeling nemen van zijn klacht zou leiden tot een oneigenlijk gebruik van de klachtenprocedure.

5. Verzoeker wendde zich vervolgens tot de Nationale ombudsman omdat het college zijns inziens zijn klacht inhoudelijk had moeten behandelen, immers die klacht was niet bedoeld als substituut voor de bezwaarprocedure, maar gericht op de in artikel 65 van de Algemene wet rijksbelastingen (zie Achtergrond, onder 2.) bedoelde toets door het college met betrekking tot een ambtshalve vermindering van de desbetreffende aanslag. Voorts stelde verzoeker dat het college de aan hem opgelegde aanslag niet in stand had mogen laten omdat het voor het opleggen van die aanslag ontbrak aan een rechtsgrond.

6. In zijn reactie op de klacht verwees het college voor zijn standpunt naar zijn beslissing van 11 juni 2007. In antwoord op de nadere vragen deelde het college verder het volgende mee:

a. Het beleid ter zake van een ambtshalve vermindering heeft het college op 7 september 2006 vastgelegd in de Regeling ambtshalve verminderingen van baatbelastingen.

b. in de jaren 2005 tot en met 2007 is alleen van verzoeker en dus niet van anderen een verzoek om ambtshalve vermindering van een aanslag baatbelasting ontvangen.

c. Gelet op de aard en strekking van artikel 65 van de Algemene wet inzake rijksbelastingen (zie Achtergrond, onder 2.) had bij nader inzien verzoekers klacht met betrekking tot de afwijzing van zijn verzoek om ambtshalve vermindering inhoudelijk behandeld moeten worden.

Beoordeling

7. Het redelijkheidsvereiste houdt in dat bestuursorganen de in het geding zijnde belangen tegen elkaar afwegen en dat de uitkomst hiervan niet onredelijk is.

8. In de situatie van dit geval gaat het om de beslissing van het college van burgemeester en wethouders van Barneveld op een verzoek om ambtshalve vermindering van een aanslag baatbelasting, dat was ingediend naar aanleiding van een rechterlijke uitspraak.

Het college wees dat verzoek af, omdat het zich in redelijkheid niet gehouden achtte om terug te komen op een eenmaal onherroepelijk geworden aanslag naar aanleiding van latere jurisprudentie en bovendien een gemeente niet zou kunnen uitgaan van zekerheid in

de jaarrekening als naar aanleiding van een rechterlijke uitspraak ook andere onherroepelijke aanslagen zouden moeten worden vernietigd.

9. Ingevolge artikel 65 van de Algemene wet inzake Rijksbelastingen kan de inspecteur een kennelijk onjuiste belastingaanslag ambtshalve verminderen. Voor de inspecteur van de Belastingdienst geldt dat hij daarbij gebonden is aan de uitvoeringsvoorschriften van de staatssecretaris van Financiën (zie Achtergrond, onder 4.). Burgemeester en wethouders zijn op grond van artikel 241 van de Gemeentewet bevoegd tot het verlenen van ambtshalve vermindering van een aanslag gemeentebelastingen. Op het moment waarop verzoeker om een vermindering verzocht, via zijn brief van 24 juni 2006, was de Regeling ambtshalve verminderingen baatbelasting van de gemeente Barneveld echter nog niet vastgesteld, zodat die regeling in dit geval niet van toepassing is.

Voor het beantwoorden van de vraag of het college in dit geval tot een afwijzing heeft kunnen besluiten is het dan redelijk om aansluiting te zoeken bij de uitvoeringsvoorschriften van de staatssecretaris.

10. De voorschriften van de staatssecretaris houden kortweg in, dat in het geval dat een bezwaarschrift niet ontvankelijk wordt verklaard omdat het te laat is ingediend ambtshalve een vermindering of teruggaaf wordt verleend waarvoor de betrokken belastingplichtige in aanmerking komt (paragraaf 3.1.). Verder is bepaald dat in een ander dan het hiervoor bedoelde geval een ambtshalve vermindering kan worden verleend indien enig feit de conclusie rechtvaardigt dat een belastingaanslag tot een te hoog bedrag is vastgesteld (paragraaf 3.2.). Er wordt geen vermindering verleend na een rechterlijke uitspraak waarin een gunstiger toepassing van de belastingwet besloten ligt dan de ten tijde van de heffing gevolgde toepassing (paragraaf 9.1.)

11. Gelet op de uitspraak van het Gerechtshof van 12 januari 2006 en de situatie van verzoeker is voldoende aannemelijk dat indien verzoeker tijdig een bezwaarschrift had ingediend en hij tegen de beslissing op dat eventuele bezwaarschrift in beroep was gekomen, dat had geleid tot een vernietiging van de aanslag omdat het ook hier ontbrak aan een rechtsgrond.

De heffing van belasting is alleen mogelijk indien en voor zover daarvoor een grondslag is te vinden in de wet of een op de wet gebaseerde verordening. Uit de uitspraak van het hof volgt dat de aan verzoeker opgelegde aanslag niet gebaseerd kon zijn op de desbetreffende verordening.

12. De uitspraak van het Gerechtshof behelst ook niet een gunstiger toepassing van de belastingwet dan is gevolgd bij het opleggen van de aanslag; het hof stelde slechts een formeel manco met betrekking tot een aanslag vast, dat ook geldt voor de aan verzoeker opgelegde aanslag. Dit had de gemeente ook zelf kunnen opmerken. Van een interpretatie of gunstiger toepassing van de belastingwet is in de uitspraak van het hof geen sprake.

Daarom staat die uitspraak van het Gerechtshof ook niet in de weg aan het verlenen van een ambtshalve vermindering.

Gelet hierop had verzoekers brief van 24 juni 2006 het college moeten brengen tot het inzicht dat door de uitspraak van het Gerechtshof is komen vast te staan dat ook aan verzoeker geen aanslag had kunnen worden opgelegd.

Het college kan dan ook niet worden gevolgd in zijn standpunt, dat het niet is gehouden om naar aanleiding van gunstiger jurisprudentie terug te komen op een onherroepelijk vaststaande aanslag.

13. Het college achtte voorts het belang van een gemeente bij zekerheid in de jaarrekening groter dan het belang van de burger bij het rechtzetten van een onjuiste beslissing. Dat standpunt kan evenmin opgeld doen; de erkenning door een overheidsinstantie dat zijn beslissing onjuist is, hoort te leiden tot het rechtzetten daarvan, tenzij er, aan een wettelijke regeling ontleende, gronden zijn om dat niet te doen. Daarbij valt te denken aan de wettelijke verjaringstermijnen, waarmee de wetgever de rechtszekerheid van partijen voldoende heeft gewaarborgd.

Het is dan niet billijk om een door een burger onverschuldigd gedane betaling niet aan hem terug te betalen, uitsluitend omdat dit problemen kan veroorzaken in de eigen financiële huishouding, eens te meer niet in de situatie van verzoeker, omdat hij die onverschuldigde betaling op uitnodiging van de gemeente heeft gedaan.

De onderzochte gedraging van het college van burgemeester en wethouders van Barneveld is niet behoorlijk.

Deze overwegingen zijn aanleiding om aan het oordeel een aanbeveling te verbinden.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het college van burgemeester en wethouders van Barneveld, is gegrond wegens strijd met het redelijkheidsvereiste.

Aanbeveling

Het college van burgemeester en wethouders van Barneveld wordt in overweging gegeven zijn standpunt met betrekking tot het verzoek om ambtshalve vermindering van de aan verzoeker opgelegde aanslag baatbelasting over 2004 te herzien en deze aanslag ambtshalve te vernietigen.

Onderzoek

Op 12 oktober 2007 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer B. te Kootwijkerbroek, met een klacht over een gedraging van het college van burgemeester en wethouders van Barneveld. Naar deze gedraging werd een onderzoek ingesteld. In het kader van het onderzoek werd het college van burgemeester en wethouders verzocht op de klacht te reageren.

Tevens werd het college een aantal specifieke vragen gesteld. Verzoeker werd in de gelegenheid gesteld te reageren op de reactie van het college.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. Het college van burgemeester en wethouders van Barneveld deelde mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen. De reactie van verzoeker gaf geen aanleiding het verslag te wijzigen of aan te vullen.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

1. Verzoekers brieven van 29 juni en 10 oktober 2007 met bijlagen.
2. De reactie van het college van burgemeester en wethouders van Barneveld van 19 december 2007.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1. Algemene wet bestuursrecht

Artikel 9:8, lid 1, onder c.

"1. Het bestuursorgaan is niet verplicht de klacht te behandelen indien zij betrekking heeft op een gedraging:

c. waartegen door de klager bezwaar gemaakt had kunnen worden."

2. Algemene wet inzake rijksbelastingen

Artikel 65, eerste lid

"Een onjuiste belastingaanslag of beschikking kan door de inspecteur ambtshalve worden verminderd. Een in de belastingwet voorziene vermindering, ontheffing of teruggaaf kan

door hem ambtshalve worden verleend.'

3. Gemeentewet

Ingevolge artikel 241 van de Gemeentewet geschiedt de heffing en invordering van gemeentelijke belastingen met toepassing van de Algemene wet en de Invorderingswet 1990 als waren die belastingen rijksbelastingen, tenzij anders is bepaald.

4. Voorschriften inzake het ambtshalve verlenen van verminderingen of teruggaven (besluit van de staatssecretaris van Financiën van 3 juni 1996, nr. AFZ 96/1125 M.)

"Par. 3 Gevallen waarin ambtshalve vermindering of teruggaaf wordt verleend

3.1. Indien wegens het te laat indienen van een bezwaarschrift of een in de wet voorzien verzoekschrift dan wel om andere reden van formele aard de reclamant of de verzoeker niet-ontvankelijk is in zijn bezwaar of verzoek, verleent de inspecteur bij de uitspraak waarin de niet-ontvankelijkheid wordt uitgesproken, ambtshalve de vermindering of teruggaaf waarvoor de reclamant of de verzoeker redelijkerwijs in aanmerking komt.

Het vorenstaande vindt niet alleen toepassing in situaties waarin een te hoge aanslag is opgelegd, maar ook in gevallen waarin de belasting op het wettelijk juiste bedrag is vastgesteld, maar waarin een verzoek - zo dit verzoek zou zijn gedaan op het in de wet voorgeschreven moment of binnen de in de wet voorgeschreven termijn - tot vermindering of teruggaaf van belastingen zou hebben geleid.

Toelichting (...)

3.2. In andere gevallen dan die, welke zijn genoemd in par. 3.1., verleent de inspecteur ambtshalve de vermindering of teruggaaf waarvoor de belanghebbende redelijkerwijs in aanmerking komt indien:

- a. de belanghebbende een verzoekschrift strekkende tot vermindering of teruggaaf van belasting indient, of
- b. enig feit de conclusie rechtvaardigt dat een belastingaanslag tot een te hoog bedrag is vastgesteld.

Voorbeeld (...)

Par. 4 Uitzonderingen

4.1. Het bepaalde in par. 3 vindt geen toepassing indien:

- a. het bedrag van de vermindering of de teruggaaf, waarvoor de belanghebbende in aanmerking komt, niet meer dan een gering bedrag is, of

b. ten tijde van het ontvangen van het bezwaarschrift of het verzoekschrift dan wel op het tijdstip waarop het in par. 3.2. onderdeel b bedoelde feit ter kennis van de inspecteur komt, de vijf-jaarstermijn is verstreken, dan wel, indien in het laatste jaar van de vijf-jaarstermijn een navorderings- of naheffingsaanslag aan de belanghebbende is opgelegd, een jaar is verstreken sinds de dagtekening van die navorderings- of naheffingsaanslag.

c. aannemelijk is dat de belanghebbende door opzet of grove schuld de wettelijke termijn voor het indienen van een bezwaarschrift ongebruikt heeft laten verstrijken.

(4.2. en 4.3. betreffen een uitzondering met betrekking tot successierecht en premies volksverzekeringen)

Par. 9 Jurisprudentie en resoluties

9.1. Een arrest van de Hoge Raad dan wel een aanschrijving van of een andere schriftelijke mededeling mijnerzijds, waarin een toepassing van de belastingwet besloten ligt die voor de belanghebbende gunstiger is dan de bij de heffing van de belasting gevolgde toepassing, leidt *niet* tot het ambtshalve verlenen van vermindering of teruggaaf van belasting indien de belastingaanslag, de voldoening op aangifte of de afdracht op aangifte onherroepelijk is komen vast te staan vóór de dag, waarop het arrest door de Hoge Raad is gewezen, onderscheidenlijk vóór de dagtekening van de aanschrijving of andere schriftelijke mededeling, tenzij ik op dit punt een afwijkende regeling heb getroffen.

9.2. Een uitspraak van het Gerechtshof is doorgaans geen aanleiding voor het ambtshalve verlenen van vermindering of teruggaaf van belasting. Dit lijdt evenwel uitzondering indien ik kenbaar heb gemaakt dat de uitspraak van een Gerechtshof bij de heffing van de belasting tot richtsnoer moet worden genomen. In een dergelijk geval is hetgeen in par. 9.1. is bepaald met betrekking tot een arrest van de Hoge Raad van overeenkomstige toepassing op de uitspraak van het Gerechtshof."